

مروری بر کارنامه موفق شرکت ملی نفت ایران در سال ۹۷

شرکت ملی نفت ایران از بدو تاسیس در سال ۱۳۳۰ خورشیدی به عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های نفتی جهان و عضو اصلی اوپک، در کسوت پرچمدار همکاری‌های منطقه‌ای و جهانی در خاورمیانه، همواره کوشیده است تا با توسعه فعالیت‌های اکتشافی، حفاری، افزایش تولید نفت و گاز، پژوهش و توسعه، پالایش و توزیع نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی و صادرات، نقش بی‌بدیل و تاریخی خود را به عنوان شرکتی با سابقه در عرصه تولید و صادرات در منطقه تثبیت کند.

وجود منابع هیدروکربوری غنی نفت و گاز باعث شده تا شرکت ملی نفت ایران عنوان دومین شرکت بزرگ نفتی جهان را در اختیار بگیرد. بنابر آخرین آمار اکتشافی، میزان ذخایر نفت درجای کشور بیش از ۷۱۲ میلیارد بشکه و ذخایر قابل استحصال هیدروکربور مایع کشورمان بالغ بر ۱۶۰,۱۲ میلیارد بشکه برآورد می‌شود.

در این میان ذخایر گاز طبیعی ایران ۱۶,۶ درصد ذخایر دنیا، ۴۹ درصد ذخایر منطقه خاورمیانه و ۳۸ درصد ذخایر کشورهای صادرکننده نفت است که از این میان بیش از ۳۳,۳ تریلیون مترمکعب از آن از جمله ذخایر قابل استحصال گاز طبیعی کشورمان به شمار می‌رود.

در عین حال تجمیع ذخایر نفت و گاز ایران گویای این واقعیت است که ایران رتبه نخست ذخایر هیدروکربوری جهان را در اختیار دارد و از این روی نقش تاثیرگذاری در تامین انرژی جهان ایفا می‌کند.

وجود این حجم از ذخایر استراتژیک هیدروکربوری، باعث شده است تا صنعت نفت کشورمان آماج حملات و فشارهای سیاسی برخی از دول غربی باشد و از همین روی همواره رسالت سنگینی در ارتقا، توسعه، نام آوری و خودباوری در داخل و خارج از کشور بر دوش داشته است.

با این وجود نیم‌نگاهی بر عملکرد شرکت ملی نفت ایران طی سال گذشته، حکایت از آن دارد که شرکت ملی نفت ایران به مدد همت و توان بالای نخبگان و کارشناسان خود توانسته است بار دیگر آزمون تحریم‌ها را با سربلندی پشت سر گذارد و به بخش عمده‌ای از اهداف سند چشم‌انداز توسعه خود جامه عمل بپوشاند.

پارس جنوبی؛ تجلی خودباوری در صنعت نفت

میدان مشترک پارس جنوبی، تبلور عزم و اراده در صنعت نفت ایران و برگ برنده دولت تدبیر و امید در شکوفایی صنعت نفت است. این میدان مشترک به عنوان بزرگ‌ترین مخزن گازی کشور به تنهایی نیمی از ذخایر گاز طبیعی ایران را در خود جای داده است. اهمیت این میدان مشترک به حدی است که بخش مهمی از برنامه‌های توسعه‌ای شرکت ملی نفت ایران به آن اختصاص یافته است.

به مدد تلاش های صورت گرفته، توسعه پارس جنوبی در پنج سال ابتدایی دولت تدبیر و امید به نقطه پایان رسیده و با اتمام بهره برداری از فاز ۱۴ در نیمه نخست امسال، عملاً پرونده توسعه این منطقه مشترک استراتژیک بسته می شود.

از سال های آغازین شروع به کار دولت تدبیر و امید، نقشه راه بر این اساس استوار شد که به جای بهره برداری از تمامی فازها، استراتژی تمرکز بر فازهای قدیمی تر برای حصول نتیجه در دسترس تر در اولویت قرار گیرد. این استراتژی در سال ۹۳ جواب داد و در پایان این سال فاز ۱۲ به عنوان بزرگ ترین فاز پارس جنوبی با ظرفیت تولید سه فاز استاندارد گازی با حضور رئیس جمهوری رسماً به بهره برداری رسید. بلافاصله بعد از آن فازهای ۱۵ و ۱۶ در سال ۹۴ به بهره برداری رسید و در سال آخر دولت یازدهم نیز فازهای ۱۷، ۱۸ و ۱۹، ۲۰، ۲۱ (معادل ۶ فاز) با هم به تولید رسید. از این تاریخ تولید ایران با کشور رقیب (قطر) بعد از ۱۲ سال تقریباً برابر شد.

افتتاح ۴ فاز گازی پارس جنوبی و پشت سر گذاشتن رقیب

در مسیر تکامل توسعه میدان گازی پارس جنوبی، فاز های ۱۳، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ پارس جنوبی با همت متخصصان و صنعتگران داخلی و در واپسین روزهای اسفند ماه سال گذشته با حضور رییس جمهوری و جمعی از مقامات لشگری و کشوری به بهره برداری رسید و همین موضوع باعث شد تا ایران در تولید روزانه گاز از این منطقه استراتژیک از قطر جلو بیفتد.

در عین حال افتتاح این فازها ظرفیت تولید گاز کشور را به میزان ۱۱۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش داد؛ اتفاقی مبارک که تولید روزانه گاز از این میدان مشترک را به مرز ۷۵۰ میلیون مترمکعب و میعانات گازی را به یک میلیون بشکه (به غیر از فاز ۱۱) نزدیک کرد؛ هدفی که بنابر پیش بینی های صورت گرفته تا نیمه اول امسال و با بهره برداری کامل از فاز ۱۴ محقق خواهد شد و بدین ترتیب به یکی از رؤس برنامه های شرکت ملی نفت ایران در تحقق اقتصاد مقاومتی و تولید حداکثری از میدان مشترک پارس جنوبی جامه عمل خواهد پوشانید.

تولید بیش از هزار میلیون مترمکعب گاز در آینده ای نزدیک

با تکمیل فاز ۱۴ به عنوان آخرین فاز پارس جنوبی و بخش دیگری از طرح های توسعه میدان های گازی، تولید روزانه گاز ایران از مرز هزار میلیون مترمکعب در روز عبور خواهد کرد.

میانگین تولید واقعی گاز در ۱۰ ماه نخست سال گذشته ۸۴۱ میلیون مترمکعب در روز بوده است که پیش بینی می شود با توجه به میزان تقاضا، مجموع تولید گاز کشور در سال ۹۸ به ۸۸۰ میلیون مترمکعب و در سال ۹۹ به ۹۵۰

میلیون مترمکعب در روز برسد و از این رهگذر میزان تولید این هیدروکربور ارزشمند در آینده ای نزدیک از مرز هزار میلیون مترمکعب در روز نیز بگذرد.

توسعه غرب کارون، در چارچوب اقتصاد مقاومتی

توسعه میدان‌های مشترک غرب کارون به دلیل همپوشانی منابع هیدروکربوری آن با کشور عراق، یکی دیگر از اهداف مهم توسعه‌ای در شرکت ملی نفت ایران است که ظرفیت تولید نفت خام کشور را به طور چشمگیری افزایش داده و موجب تقویت جایگاه کشور در بازارهای بین‌المللی انرژی خواهد شد.

روند تولید نفت در غرب کارون طی سال گذشته نیز طبق برنامه اولیه دنبال شده و همانطور که وعده داده شده بود ظرفیت تولید این هیدروکربور ارزشمند از میدان‌های نفتی این منطقه به مرز ۳۵۰ هزار بشکه در روز رسید. این روند همچنان برای دستیابی به هدف تولید ۷۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز تا افق ۱۴۰۰ ادامه خواهد داشت.

از دیگر اولویت‌های توسعه‌ای شرکت ملی نفت ایران در راستای افزایش ظرفیت تولید، انتقال و صادرات نفت در منطقه غرب کارون می‌توان به توسعه فاز نخست میدان‌های آزادگان جنوبی، یاران جنوبی و فاز دوم میادین یادآوران و آزادگان شمالی، طرح خطوط لوله و تاسیسات جانبی و طرح احداث خط لوله انتقال نفت گوره- جاسک و پایانه جاسک با سقف سرمایه‌گذاری تقریبی ۱۵ میلیارد دلار اشاره کرد که در مجموع طرح یکپارچه توسعه میدان‌های مشترک نفتی غرب کارون را شامل می‌شود.

دستگاه سیار فرآورش، در خدمت تولید نفت غرب کارون

از آنجایی که تحقق افزایش تولید نفت در منطقه غرب کارون، بدون بهره‌مندی از دستگاه‌های فرآورش امکان‌پذیر نبود، سال گذشته برای نخستین بار استفاده از دستگاه‌های اسکیت مانند در توسعه میدان‌های این منطقه مدنظر قرار گرفت.

از این رهگذر بخشی از افزایش تولید روزانه نفت میدان آزادگان جنوبی با استفاده از دستگاه فرآورش سیار به میزان ۴۰ تا ۵۰ هزار بشکه محقق شد که این شیوه تولید نفت می‌تواند در دیگر میدان‌های مشترک نیز عملیاتی شود.

افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی نفت خام، راهی برای کم‌اثر کردن تحریم‌ها

با افزایش تولید نفت و پیش‌بینی افزایش فشارهای سیاسی غرب، ذخیره‌سازی نفت خام از مدت‌ها پیش به عنوان یکی از راهبردهای شرکت ملی نفت ایران در دستور کار قرار گرفت. در همین راستا قرارداد ساخت مخازن

ذخیره‌سازی ۱۰ میلیون بشکه‌ای نفت خام در گناوه و تاسیسات جانبی آن در بندر جاسک طی سال گذشته نهایی شد.

مخازن ذخیره سازی یادشده، نفت خام ارسالی از خط لوله ۴۲ اینچ انتقال نفت خام گوره-جاسک را در انتهای خط دریافت و ضمن ذخیره‌سازی و نگهداری نفت صادراتی، آن را به خطوط لوله دریایی و گوی‌های شناور نفت خام در پایانه صادراتی جاسک پمپاژ می‌کند.

طرح ساخت مخازن ذخیره‌سازی نفت در بندر جاسک بخشی از پروژه انتقال نفت گوره - جاسک است؛ پروژه‌ای که با تاکید مقام معظم رهبری و دولت با جدیت پیگیری می‌شود و به توسعه کشور در بخش جنوب شرقی می‌انجامد. افزون بر این، تنوع‌بخشی به نقاط صادرات نفت و تامین خوراک واحدهای پایین‌دستی نیز در این طرح هدف‌گذاری شده است.

این طرح که به عنوان طرحی در راستای پشتیبانی صادرات نفت خام از جزیره خارگ مطرح است، اقدامی راهبردی در راستای استمرار و تداوم تولید پایدار نفت خام و تکمیل و ارتقای زنجیره ارزشی صنعت نفت کشور به شمار می‌رود.

در عین حال با اتمام ساخت تاسیسات ذخیره‌سازی و ایستگاه‌های اندازه‌گیری میعانات‌گازی بوشهر در سال گذشته، امکان ذخیره سازی میعانات گازی تولیدی تعدادی از پالایشگاه های پارس جنوبی با ظرفیت اسمی ۶۴۰ هزار متر مکعب معادل چهار میلیون بشکه، همچنین تغذیه ورودی تلمبه‌ها به منظور تامین خوراک پالایشگاه های میعانات گازی ستاره خلیج فارس و پارس به ترتیب به میزان ۳۶۰ هزار و ۱۲۰ هزار بشکه در روز و نیز ارسال میعانات گازی به سمت گوی های شناور (SPM) شماره ۱ و ۲ تا سقف ۶۰۰ هزار بشکه در روز فراهم می شود.

تلمبه خانه های غرب کارون در مدار بهره برداری

مجموعه پروژه های احداث تلمبه خانه‌های غرب کارون و امیدیه از جمله طرح های جامع شرکت ملی نفت ایران است که تا پایان سال گذشته به بهره برداری رسیده است. در این طرح بزرگ ملی، انتقال روزانه ۲۵۴ هزار بشکه نفت سبک و ۲۸۰ هزار بشکه نفت سنگین میادین غرب کارون به امیدیه، انتقال ۲۸۰ هزار بشکه نفت سنگین از امیدیه به تاسیسات گوره و پایانه نفتی بهرگان و همچنین انتقال روزانه به طور میانگین ۲۲۰ هزار بشکه نفت سنگین و ۱۵۰ هزار بشکه نفت سبک طرح های غرب کارون از تلمبه خانه غرب کارون به پایانه نفتی بهرگان در نظر بوده است.

گستره اجرای این مجموعه پروژه ها از ۳۰ کیلومتری جنوب غربی شهر اهواز با اجرای پروژه تلمبه خانه غرب کارون آغاز و سپس با اجرای خطوط لوله انتقال نفت سبک و سنگین به سمت شرق ادامه می یابد. در ادامه با اجرای خط

لوله انتقال نفت سنگین از تلمبه خانه اهواز (ABS) به سمت جنوب شرقی و شهر امیدیه امتداد یافته و با اجرای تلمبه خانه جدید امیدیه و عبور از آن تا محل مخازن گوره و سپس تا پایانه صادراتی بهرگان ادامه می یابد.

کشف نفت در آبادان برای نخستین بار

از دیگر دستاوردهای سال گذشته در شرکت ملی نفت ایران، موفقیت در کشف یک میدان نفتی در آبادان بود.

از این رهگذر مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران در عمق ۳۸۰۰ متری جزیره مینو در آبادان به نفت سبک با درجه API ۳۴ رسید که نفت سبک و شیرین است.

این در حالی است که اکتشاف نفت در آبادان برای نخستین بار انجام شده است و اطلاعات موجود از وجود نفت در این منطقه، نوید کشف میدان های جدید در منطقه دشت آبادان و دارخوین را به دنبال دارد.

جمع آوری گازهای مشعل و تنفس پاک در سرزمین نفت

با اجرای طرح جمع آوری گازهای همراه مشعل در پروژه های بزرگ صنعت نفت که از چند سال گذشته با جدیت در حال پیگیری است، علاوه بر حفظ و نگهداشت محیط زیست، در مصرف مقادیر قابل توجهی از منابع هیدروکربوری نیز صرفه جویی می شود.

در این زمینه اقدامات موثری از سوی شرکت ملی نفت ایران صورت گرفته است. پس از افتتاح فاز دوم طرح جمع آوری گازهای همراه نفت (آماک) در استان خوزستان، بهره برداری از مجتمع فرآورش گاز جزیره هنگام در دستور کار قرار گرفت که امکان فرآورش روزانه ۸۰ میلیون فوت مکعب گاز را فراهم ساخت. این در حالی است که پیش تر روزانه گازی برابر با ۱۴ هزار بشکه نفت در مشعل های میدان نفتی هنگام سوزانده می شد که بهره برداری از این مجتمع، ضمن جلوگیری از سوزانده شدن این حجم گاز، روزانه بیش از ۷۰۰ هزار دلار صرفه اقتصادی داشته و خدمت ارزشمندی هم برای محیط زیست محسوب می شود.

در ادامه اقدامات شرکت ملی نفت ایران در حوزه شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب نیز قرار است ۹۰ درصد از گازهای همراه نفت این مناطق جمع آوری شود؛ برای نیل به این هدف ساخت ۲۳ کارخانه کوچک با تجهیزات کاملا ایرانی در برنامه قرار دارد که گام موثری در اشتغال زایی نیروهای بومی در منطقه به شمار می رود.

پیشرفت فیزیکی قابل توجه پروژه های دیگری همچون ان جی ال های ۳۱۰۰، ۳۲۰۰ و خارگ، پالایشگاه هنگام و بیدبلند ۲ نیز حاکی از آن است که طرح کاهش آلودگی مشعل های گازی استان خوزستان به ایستگاه پایانی نزدیک می شود.

در عین حال با امضای یادداشت تفاهم بازیافت و مصرف گاز فلر (مشعل) در یکی از پالایشگاه های پارس جنوبی میان شرکت ملی نفت ایران، شرکت سفره گس فرانسه و شرکت صنعت سازه ثمین ایران، از چندی پیش اجرای طرح ملی جمع آوری گازهای همراه در پارس جنوبی نیز در دستور کار قرار گرفته است.

جلوگیری از هدر رفت ثروت ملی با بازیافت روزانه ۴۵۰ هزار مترمکعب گاز فلر و همچنین جلوگیری از انتشار سالانه ۵۰۰ هزار تن گاز دی اکسیدکربن از مهمترین دستاوردهای این طرح است. مطالعات پروژه را تیم مهندسی و برنامه‌ریزی طرح جامع توسعه پایدار پارس جنوبی و با استفاده از اطلاعات میدانی از منطقه و پالایشگاه فازهای ۲ و ۳ انجام داده و مقرر شده است تا در صورت موفقیت‌آمیز بودن این طرح، از تجربه به دست آمده برای جمع‌آوری گازهای مشعل‌ها (فلر) در اهواز و همچنین مجوز کردن سایر پالایشگاه‌های گاز پارس جنوبی به این فناوری استفاده شود. طبق برنامه‌ریزی انجام شده با شرکت‌های نفت و گاز پارس و مجتمع گاز پارس جنوبی، تا نیمه اول امسال بیش از ۵۰ درصد فلرینگ موجود منطقه در پالایشگاه‌های جدید در حال راه‌اندازی کم خواهد شد که موفقیت بزرگی به شمار می‌رود. همچنین مقرر شده است تا پایان دولت دوازدهم همه مشعل‌های اصلی خاموش شده و از سوختن گازهای همراه نفت جلوگیری شود.

بهره مندی از خرد جمعی در توسعه صنعت نفت

شرکت ملی نفت ایران در دوران قبل و بعد از برجام، مذاکرات قراردادی ۲۱ میدان نفتی و گازی و عقد تفاهم نامه‌هایی را با برخی از شرکت‌های بین‌المللی و شرکت‌های نفتی اکتشاف و تولید (E&P) داخلی نهایی کرده است که اگرچه برخی از آن‌ها با شروع دور جدیدی از تحریم‌ها در ماه‌های اخیر با اشکالاتی مواجه بوده است، اما به انجام بیش از ۶۰ مطالعه و پیشنهاد رایگان توسعه و بهره‌برداری از میدان‌های نفتی و گازی انجامیده است. در ادامه این تفاهمات، ۴۰ مطالعه فنی نیز در حال انجام است که به زودی تکمیل و ارائه می‌شود و برحسب این پیشنهادات، نقشه راه توسعه و بهره‌برداری از میدان‌های نفتی و گازی کشورمان ترسیم خواهد شد.

همچنین طی ۲ سال گذشته سه قرارداد مهم توسعه و بهره‌برداری از فاز ۱۱ (میان شرکت‌های توتال، CNPCI و پتروپارس)، توسعه و بهره‌برداری از میدان‌های آبان و پایدار غرب (میان شرکت‌های زاروبژنفت و دانا انرژی) و همچنین قرارداد توسعه و بهره‌برداری از میدان‌های سپهر و جفیر (با شرکت گسترش انرژی پاسارگاد) نهایی و امضا شده است که در قرارداد توسعه فاز ۱۱، پس از خروج توتال از قرارداد، مذاکرات برای ادامه کار با شرکت CNPCI چین و پتروپارس ادامه دارد.

امضای ۱۰ قرارداد نگهداشت و افزایش تولید نفت

از دیگر اتفاقات مهمی که در سال گذشته صورت واقعیت به خود گرفت، امضای قرارداد ۹ طرح نگهداشت و افزایش تولید نفت بود.

این پروژه‌ها که در حوزه عملیاتی شرکت‌های ملی مناطق نفتخیز جنوب (۶ پروژه)، نفت مناطق مرکزی (۳ پروژه) و نفت فلات قاره (۱ پروژه) تعریف شده‌اند، مجموع سرمایه‌گذاری مستقیم و غیر مستقیم حدود ۱ میلیارد دلار را شامل می‌شوند.

طرح‌های مربوط به نگهداشت و افزایش تولید نفت با هدف حفظ و افزایش میزان تولید از میدان‌های نفتی در دست بهره‌برداری کشور و ایجاد اشتغال با پیش‌بینی مبلغ سرمایه‌گذاری افزون بر ۶,۲ میلیارد دلار در طول سه سال تعریف شده است. این طرح ملی مشتمل بر ۳۳ پروژه است که ۲۹ پروژه در بخش خشکی و ۴ پروژه در بخش فراساحل را شامل می‌شود.

با اجرای این ۳۳ پروژه در محدوده جغرافیایی ۷ استان نفتخیز کشور (خوزستان، بوشهر، فارس و هرمزگان، کرمانشاه، ایلام و کهگیلویه و بویر احمد)، تولید نفت خام به طور متوسط افزون بر ۲۸۰ هزار بشکه در روز افزایش می‌یابد که اضافه درآمد روزانه ۱۴ میلیون دلاری را در پی خواهد داشت.

استفاده حداکثری از توان صنعتگران داخلی

شرکت ملی نفت ایران همچنین در ادامه اجرای سیاست‌های خود در توان‌افزایی و ارتقای سطح فنی صنعتگران داخلی، مناقصات مربوط به ۱۰ بسته از طرح‌های نگهداشت و افزایش توان تولید نفت را با حجم سرمایه‌گذاری حدود یک میلیارد دلار تعیین تکلیف کرده که این مناقصات مراحل نهایی خود را طی می‌کند و به زودی قراردادهای مربوط به آن‌ها امضا می‌شود.

خودکفایی در تولید یکی از کاربردی‌ترین تجهیزات صنعت نفت

دومین شرکت بزرگ نفتی دنیا در تلاش برای ارتقای سطح فنی صنعتگران داخلی، ضمن عقد قرارداد ساخت لوله‌های مقاوم در برابر خوردگی به ارزش تقریبی ۵۵۶ میلیون یورو با کنسرسیوم شرکت‌های توباچک (TUBACEX) اسپانیا و شرکت فولاد اصفهان، تامین ۶۰۰ کیلومتر لوله مغزی CRA مورد نیاز شرکت نفت و گاز پارس از طریق مشارکت سازندگان داخلی و خارجی را ممکن ساخته است.

این قرارداد که بزرگ‌ترین قرارداد ساخت کالای نفتی در پساجرام نیز بود افزون بر تامین نیازهای صنعت نفت، دانش فنی تولید لوله‌های آلیاژی به ویژه لوله‌های CRA را به طور کامل به داخل کشور ممکن می‌سازد و از این رهگذر ایران را به یکی از تولیدکنندگان این کالای راهبردی در دنیا تبدیل خواهد کرد.

در ادامه حمایت از سازندگان داخلی همچنین نخستین مته حفاری دندانهای ساخت داخل با تلاش شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و جهاد دانشگاهی خوزستان بومی‌سازی و رونمایی شد. مته حفاری دندانهای از جمله کالاهای راهبردی و پرمصرف صنعت نفت است و ساخت آن با تکنولوژی بالا در انحصار چند کشور معدود قرار دارد. شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب به منظور استفاده از توان داخلی و قطع وابستگی، پروژه تدوین دانش فنی و ساخت این نوع مته را تعریف کرده است.

افزایش تولید نفت و صرفه‌جویی ارزی، رهاورد نصب نخستین SRP ساخت داخل

اردیبهشت ماه پارسال، نخستین پمپ میله‌ای مکشی موسوم به SRP در میدان نفتی آبتیمور نصب شد؛ تجهیزاتی که به عنوان یکی از ۱۰ قلم کالای اساسی وزارت نفت به کارفرمایی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و به همت دانشگاه شهید چمران اهواز طراحی و ساخته شده است و نقطه عطفی برای بومی‌سازی تجهیزات و کالاهای صنعت نفت در کشور به شمار می‌رود.

براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، ۱۳ مجموعه تلمبه بعدی این پروژه نیز تا پایان سال ۹۸ تحویل خواهند شد.

افزایش توان تولید چاه، امکان نصب در عمق‌های پایین‌تر و دبی بیشتر، طراحی و ساخت سامانه کنترل هوشمند پیشرفته، از جمله برتری‌ها و نقاط قوت این تجهیز بومی‌سازی شده است.

رونمایی از ۲ پروژه ساخت داخل در دانشگاه امیرکبیر

از دیگر دستاوردهای سال گذشته شرکت ملی نفت ایران در حوزه ساخت داخل، رونمایی از ۲ پروژه پژوهشی MWD و GYRO بوده است که از سوی دانشکده مهندسی انرژی و فیزیک امیرکبیر با هدف بومی‌سازی کالاهای راهبردی صنایع نفت و گاز کشور طراحی و انجام شده است.

ابزار MWD، قابلیت اندازه‌گیری هدایت مته حفاری به سکوی حفاری را دارد که این ابزار ساخت داخل بوده و کاملاً قابل رقابت با نمونه‌های خارجی است.

البته دستاوردهای صنعت نفت در ساخت ۱۰ گروه کالای ساخت داخل به اینجا ختم نشده است و در سال‌های اخیر شاهد توانمندی سازندگان داخلی در بومی‌سازی بسیاری از کالای مورد نیاز صنعت نفت و گاز کشور بوده‌ایم.

ممنوعیت خرید ۸۴ قلم کالای صنعت نفت دارای مشابه خارجی

از جمله اقدامات دیگری که طی سال گذشته در مجموعه صنعت نفت برای بسترسازی فعالیت شرکت های فنی داخلی انجام شد، ابلاغیه وزیر نفت در خصوص ممنوعیت خرید ۸۴ قلم کالا و تجهیزات خارجی مورد نیاز صنعت نفت بود که دارای تولید مشابه داخلی هستند.

این ابلاغیه که در اجرای منویات مقام معظم رهبری در خصوص «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» بود، افزون بر اجرای مصوبات هیئت وزیران در خصوص ممنوعیت خرید کالای خارجی دارای مشابه داخلی بوده است.

پژوهش در خدمت نفت

شرکت ملی نفت ایران در حوزه پژوهش و ارتقا فناوری گام های بلندی برداشته و منشا اثرات مثبتی بوده است.

امضای قراردادهای پژوهشی در حوزه اکتشاف با پنج دانشگاه شهید بهشتی، چمران اهواز، خوارزمی، فردوسی مشهد و صنعتی شاهرود از جمله اقداماتی است که در راستای ارتقای توان و دانش فنی در اکتشاف میدان های نفتی و گازی صورت گرفته است.

این قراردادهای ۱۰ ساله، با توجه به کاربست اقتصاد مقاومتی و دانش پایه کردن امور عملیاتی و توسعه همکاری های پژوهشی و فناورانه در شرکت ملی نفت امضا شده و در آن توسعه شبکه فناورانه و استفاده از شرکای داخلی و خارجی در انجام امور پژوهشی و فناورانه لحاظ شده است.

این قراردادها در ارتباط با فناوری های نوین ژئوشیمی اکتشافی، تدوین فناوری های نوین مخازن کربناته شکاف دار، فناوری های تصویرسازی زیرسطحی از لایه های زمین و مرتبط با تکنیک های ژئوفیزیکی و فناوری های نوین ژئومکانیک در حفاری و مهندسی مخازن منعقد شده است.

با اجرایی شدن این قراردادها و راه اندازی مراکز علمی-مهارتی مربوطه و پس از انتقال فناوری های نوین و بومی سازی فناوری ها، انجام پروژه ها و یا ساخت دستگاه های مربوطه در داخل کشور امکان پذیر شده و محصولی قابل رقابت با محصولات دیگر شرکت های خارجی عرضه می شود.

این قراردادها همچنین کاهش هزینه و ریسک در پروژه های اکتشافی آتی در شرکت ملی نفت را به دنبال خواهد داشت. علاوه بر آن، مراکز فناورانه تاسیس شده، به صورت مستقل و بدون کمک مالی از سوی شرکت ملی نفت ایران، توانایی انجام امور اکتشافی را داشته و به عنوان بنگاه های اقتصادی، نقش مهمی در پیشبرد اهداف بلند مدت اقتصاد مقاومتی کشور ایفا خواهند کرد.

گام بلند نفت در بهینه سازی مصرف سوخت

شرکت ملی نفت ایران در ادامه رسالت خود در حمایت از هوای پاک و توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی، طی سال گذشته قرارداد مربوط به افزایش ۲ هزار دستگاه واگن جدید به ناوگان متروی کلانشهرهای کشور را منعقد ساخت.

امضای قراردادهای همکاری بین شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، شهرداری‌ها و سازمان‌های قطار شهری تهران، اصفهان، تبریز، شیراز، اهواز، کرمانشاه، مشهد، کرج و قم باعث شد تا طرح «توسعه حمل‌ونقل مسافر با قطار شهری در تهران و هشت کلانشهر» کلید بخورد.

با اجرای کامل این طرح به ارزش ۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار، تا پایان سال ۱۴۰۰ در مجموع هزار دستگاه واگن جدید به ناوگان متروی تهران و هزار دستگاه واگن جدید به ناوگان متروی هشت کلانشهر اصفهان، تبریز، شیراز، اهواز، کرمانشاه، مشهد، کرج و قم اضافه خواهد شد.

بورس نفت و زمینه سازی برای مشارکت بیشتر بخش خصوصی در آینده انرژی کشور

تمهیدات اعمال شده از سوی شرکت ملی نفت ایران در عرضه نفت خام در بورس انرژی، گامی بلند در مسیر مشارکت حداکثری فعالان بخش خصوصی در صنایع بالادستی نفت و گاز به شمار می رود.

نخستین محموله از نفت خام سبک ایران در رینگ بین الملل بورس انرژی در آبان ماه سال گذشته عرضه شد و بنابر برنامه ریزی های صورت گرفته، مقدمات عرضه تدریجی و منظم این محموله ارزشمند هیدروکربوری در بورس فراهم شد.

تسهیلاتی که شرکت ملی نفت ایران برای عرضه نفت خام در بورس در نظر گرفته بود باعث شد تا هشت محموله ۳۵ هزار بشکه‌ای نفت خام در همان روز نخست به قیمت ۷۴,۸۵ دلار به ازای هر بشکه از طریق سه کارگزاری خریداری شود و زمینه برای عرضه های بعدی فراهم شود.

راه اندازی بورس نفت به عنوان راهکاری برای مقابله با تحریم های فروش نفت، می تواند در بلند مدت به نفع صنعت نفت ایران تمام شود؛ به طوری که پیش بینی می شود با راه اندازی بورس نفت، بازارهای جدیدی مقابل نفت ایران باز شود و حتی شرکتهای کوچک خارجی نیز بتوانند برای خرید نفت از ایران از طریق بورس پیش قدم شوند. در حال حاضر هفته ای یک بار نفت خام و هفته ای یک بار میعانات گازی در بورس نفت عرضه می شود که براساس تصویب مجلس شورای اسلامی عرضه نفت خام در بورس در سال ۹۸ نیز ادامه خواهد داشت.

صدور نفت از مکران و طرح فراگیر پالایشی سیراف

یکی از طرح‌هایی که در شرکت ملی نفت ایران در دست انجام است، ساخت پایانه صادراتی جاسک است که بر طبق برنامه از پیش تعیین شده در حال انجام است و پیش‌بینی می‌شود بهره‌برداری از این پایانه صادراتی تا پایان سال ۹۹ نهایی شده و بدین ترتیب برای نخستین بار نفت ایران از طریق مکران صادر شود.

در عین حال با نهایی شدن طرح فراگیر پالایشی سیراف بعنوان یکی از مهمترین طرح‌های دولت تدبیر و امید، در آینده‌ای نزدیک زمینه مشارکت بیشتر بخش خصوصی با سرمایه‌گذاری مستقیم در صنعت نفت فراهم می‌شود که گام بلندی در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی به شمار می‌رود.

طرح پالایشی سیراف که با هدف احداث ۸ پالایشگاه میعانات گازی در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس با ظرفیت ۴۸۰ هزار بشکه میعانات گاز (هر پالایشگاه ۶۰ هزار بشکه) اجرا خواهد شد، دارای یک شرکت تاسیسات جانبی (یوتیلیتی) و پشتیبانی است.

عمل به مسئولیت‌های اجتماعی، همپای توسعه صنایع نفت و گاز

شرکت ملی نفت ایران در کنار انجام فعالیت‌های بالادستی صنعت نفت که در بخش‌های اکتشاف، حفاری و تولید از میادین نفت و گاز خلاصه می‌شود، توجه ویژه‌ای به انجام امور عام‌المنفعه دارد.

مدیریت نظارت بر طرح‌های عمرانی مناطق نفت‌خیز که پیش‌تر با عنوان طرح کمک به عمران مناطق نفت‌خیز شناخته می‌شد، هسته اصلی این دسته از فعالیت‌ها در شرکت ملی نفت ایران به شمار می‌رود. این مدیریت از آغاز به کار خود منشا آثار ارزشمندی بوده است، به گونه‌ای که دستاوردهای این مدیریت در سال‌های گذشته در زمینه‌های گوناگون از جمله آموزشی، ورزشی، بهداشتی، راه و شهرسازی، خدماتی، فرهنگی، بهداشتی و درمانی، زیرساختی و زیست محیطی بسیار چشم‌گیر است.

بر این اساس، تا کنون ۳۷۴۴ پروژه به تفکیک ۱۲۷۰ پروژه آموزشی، ۱۱۰۵ پروژه ورزشی، ۵۸۰ پروژه بهداشتی، ۴۶ پروژه راه و ۷۴۳ پروژه خدماتی با اعتباری معادل ۱۶ هزار و ۵۵۶ میلیارد ریال در شرکت ملی نفت ایران انجام شده است.

در این میان تخصیص چهار درصد از منابع هفت میلیارد دلاری توسعه میادین نفتی، برای اجرای پروژه‌های مربوط به عمران مناطق نفت‌خیز رقم قابل توجهی بوده و می‌تواند منشا اثرات مثبتی باشد.

این مدیریت در سال ۹۷، ساخت ۴۸ واحد آموزشی در استان خوزستان با تامین اعتبار از سوی شرکت ملی نفت ایران را در دست اجرا قرار داده است.

ساخت مجموعه ۲۰۰۰ واحدی مسکن مهر نفت اهواز به انضمام ۶ باب مدرسه و ۲ باب مسجد با اعتبار ۱۲۵ میلیارد ریال از دیگر پروژه‌هایی است که در سال گذشته در حال انجام بوده است.

بهره برداری از بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی ۱۷۵ تخت خوابی شهدای صنعت نفت دشت آزادگان نیز از دیگر اقدامات عملی در این حوزه است که سال گذشته به بار نشست است.